

**Rede uitgesproken door Stafhouder Kathleen Vercraeye
op de Plechtige Openingszitting van 4 maart 2016**

ROEPEN WIJ IN DE WOESTIJN ?

Geachte dames en heren, *U werd al uitgebreid begroet bij het begin van deze plechtige zitting door de Voorzitter.*

Maar ik verwelkom nog eens heel speciaal de stagiairs, want er zijn vele jonge confraters in de zaal. Dit is positief, want onderlinge contacten binnen de beroepsgroep en de betrokkenheid bij het balieleven zijn belangrijk.

Overigens, voor die stagiairs en hun patroons die sakkerden dat ze zich moesten vrijmaken, niet alleen ik vind dit belangrijk, of de Raad van de Orde. Neen, ook internationale studies over de advocatuur en haar toekomst benadrukken dat deze vorm van betrokkenheid van cruciaal belang is bij het uitbouwen van een advocatenpraktijk. Want die bouw je ook uit via netwerken met andere confraters. Ieder van ons moet immers wel eens een cliënt doorverwijzen en dit kan niet altijd binnen het eigen kantoor.

Ik dank de Voorzitter en de overige bestuursleden van het Vlaams Pleitgenootschap voor de puike organisatie van deze openingszitting, die ditmaal een midjaarszitting is, in uitgesteld relais door het terreurniveau 4 in Brussel, eind november 2015.

Ik kan als Stafhouder fier zijn op de openingsredenaar en de Voorzitter. Zij hebben de oratorische wapens met brio gekruist.

Aan onze Balie houdt de Voorzitter van het Vlaams Pleitgenootschap de repliek op de openingsrede en niet de Stafhouder. Die mag één en ander synthetiseren én nog een paar stafhouderlijke beschouwingen delen met de zaal.

Mijnheer de openingsredenaar, Beste Jelle,

Uw openingsrede is doorwrocht en telt vele bodems.

- I) Ik vind het een **goede maar moeilijke** openingsrede, omdat u aan de hand van uw erudiete inzichten én uw ervaring, als advocaat aan onze balie en nu bijna een jaar als magistraat in Kortrijk, eigenlijk pleit om in tijden van malaise en veranderingen toch de energie op te brengen om, ieder op eigen terrein, te doen wat moet, dus ietwat simplistisch samengevat:

- 1) Het parlement moet goede wetten maken (*na een ernstig parlementair debat en legt hiervoor verantwoording af aan diegenen die hen hebben verkozen.*)
- 2) De rechterlijke macht moet goed en onafhankelijk rechtspreken, (*en dat kan maar als het parket het algemeen belang naar behoren dient en de griffiers en rechtbankmedewerkers hun taak vakkundig vervullen, en advocaten, échte advocaten, onafhankelijk en onvervaard, daarbij hun rol kunnen spelen.*)
- 3) De uitvoerende macht, de regering dus, moet de door de wetgevende macht uitgevaardigde regels uitvoeren (*en legt verantwoording af aan dat parlement.*)

II) En niet in het minst moeten de drie machten gescheiden blijven, en aldus mekaar in evenwicht houden.

De heisa rond de uitspraken van de Minister van Justitie in de zaak van de van moord verdachte politicus Van der Eycken - die door een procedurefout zijn voorlopige hechtenis ontliep - en in de verkrachtingszaak in Gent, illustreert hoe moeilijk en wankel dit evenwicht is. Misschien vinden sommigen dat de rel niet hoefde. Toch wel.

De actualiteit van de laatste maanden in landen die niet eens zo veraf zijn, illustreert dit. Kijk naar wat al een tijd gebeurt in Polen. De manier waarop de regering daar de media, het grondwettelijk hof en ambtenaren muilkorft, deed alarmbellen afgaan tot op het hoogste Europees niveau. Kijk naar Hongarije, waar de premier reeds enige tijd de grenzen van een democratie aan het aftasten is. Uitermate zorgwekkend.

***

III) In uw reплиek, mevrouw de Voorzitter, zet u beleefde maar kritische kanttekeningen bij een aantal stellingen van de openingsredenaar, om aldus bij uw stokpaardje uit te komen: de magistratuur moet professioneel gemanaged worden. De hervormingen van justitie die voorbereid, uitgewerkt en in wetteksten gegoten zijn, door op zijn minst drie opeenvolgende Ministers van Justitie, geven binnenkort beheersautonomie aan de rechterlijke macht.

En u droomt van échte managers en twijfelt eraan of magistraten-korpsoversten die kwaliteiten hebben én geeft de voorkeur aan niet-juristen om die klus te klaren.

U pleit voor een splitsing tussen de organisatie van het rechtspreken en het rechtspreken zelf. Voor Justitiemanagers die instaan voor het dagelijks beheer van de rechtbanken, in overleg met de korpsoversten en onder toezicht van de uitvoerende macht en die de omkadering en het beheer vorm moeten geven, zodat de rechter zich kan toeleggen op zijn of haar kerntaak: recht spreken.

Persoonlijk ervaarde ik in de contacten en overleg met de magistratuur dat korpsoversten op dit ogenblik roeien met de riemen die ze hebben, en ondertussen vaak zelf nog dossiers behandelen en pleitkamers voorzitten. Sinds ik Stafhouder ben, gebeurde dit in een sfeer van terreurdreiging.

Bomalarmen, met de evacuatie van dit paleis als gevolg, zijn er dit jaar niet vaak meer geweest, maar de moeilijke toegang tot het Gerechtsgebouw en de militairen, veiligheidsdiensten én politiemensen voor de deur, zijn spijtig genoeg een vertrouwd beeld geworden. Op regelmatige tijdstippen worden al deze mensen één en ander beu, zodat de Voorzitter van de Nederlandstalige Rechtbank van Eerste Aanleg hier in Brussel al wel eens midden in een zitting geconfronteerd wordt met stakend veiligheidspersoneel, en blijven aangehouden verdachten beneden in de middeleeuwse cellen van dit Gerechtsgebouw zitten, of wordt de toegangsdeur tot het Paleis plots gesloten, midden in de dag. Wachtende advocaten en cliënten zijn er aan voor de moeite.

***

Wat er ook van zij, het doet mij plezier dat een jonge magistraat én een jonge confrater de vinger op bepaalde wonden durven leggen. Het is natuurlijk wrang om vast te stellen dat ook ik – met bijna 30 jaar balie-ervaring, en ervaren confraters hier aanwezig, waaronder uw kantoorgenoten, mevrouw de Voorzitter, diezelfde problemen al decennia ondervinden en aanklagen.

IV) Niets nieuws onder de zon dus ?

Beiden doet u een aantal voorstellen tot verbetering.

Ik vind, zoals de openingsredenaar, dat zelfs met de beperkte beschikbare middelen – financiële en menselijke – meer en beter mogelijk moet zijn en wel op relatief korte termijn mits visie en wil om werkelijk iets te veranderen.

Laat mij daarover nog het volgende zeggen.

U zegt beiden – terecht – dat om rechters behoorlijk te laten rechtspreken, het nog altijd ontbreekt aan een objectieve kwantitatieve en kwalitatieve werklastmeting, om te komen tot een optimale toewijzing van mensen en middelen.

Eerlijkheid gebiedt te zeggen dat er her en der al aanzetten zijn tot werklastmeting van magistraten en griffiers, maar dat gebeurt vaak te dispaaraat en om de verkeerde redenen.

Een werklastmeting moet overal gebeuren en op geregelde tijdstippen, niet enkel naar aanleiding van een *burn out* van een voorzitter van een vierkant draaiende Rechtbank van Koophandel of een publieke uithaal in de media van een korpsoverste naar de minister, die al even gepikeerd reageerde en een audit bestelde bij de Hoge Raad voor Justitie voor die Rechtbank.

Heeft elk nu nog bestaand vredegerecht evenveel griffiepersoneel nodig? Misschien kunnen minder maar beter omkaderde en opgeleide mensen het werk bij een Rechtbank van Koophandel wél aan?

En dan moet ik geen brieven meer krijgen zoals die van een voormalig Stafhouder die mij het volgende schrijft:

“Zwijgen leek me als betrokken partij in dit kanton hetzelfde als instemmen met de gang van zaken die (slechte) organisatie laat voorgaan op dienst aan de rechtzoekenden.

Vandaag was er zitting, maar de griffie was dicht! In een hotel hebben ze een bel aan de desk, waar je kan op kloppen, indien de verantwoordelijke even weg is. Zelfs die reflex van dienstbaarheid of hulpvaardigheid is er niet meer. De deur is gesloten.”

De mobiele magistraat en griffier bestaan nu al en is een goed iets als de functie goed wordt ingevuld, maar ik hoop dat bepaalde ongewenste effecten of situaties zich niet zullen herhalen of niet zullen blijven duren.

Zo zit er nu in Gent een magistraat, gespecialiseerd in octrooien, iets heel anders te doen en moest men het hier in Brussel, voor die exclusieve aan Brussel toegewezen bevoegdheid, stellen met een advocaat die al sinds bijna mensenheugenis plaatsvervanger is.

Zo is er de – zogenaamd niet definitieve – verplaatsing, delegatie noemt men dat dan, van griffiers en medewerkers van Nederlandstalige rechtbanken naar Franstalige rechtbanken, om daar te dienen als pleister op een houten been én een nieuw probleem te creëren bij de Nederlandstalige rechtbank in Brussel.

Mobiliteit van magistraten en griffiers is hier quasi eenrichtingsverkeer : weg van Brussel. En er is weinig animo buiten Brussel om hier aan de slag te gaan. Dat heeft, denk ik althans, niets of toch weinig met taal of met tweetaligheidsvereisten te maken. Ik durf immers te beweren dat vele jonge mensen wél meertalig zijn, van welke origine ze ook zijn. Het heeft eerder te maken met andere factoren en het feit dat een carrière bij justitie weinig aantrekkelijk is. Hoe kan het ook anders als justitie al jaren stiefmoederlijk behandeld wordt? De uitvoerende macht blijft hier schromelijk in gebreke.

Dit ondanks het feit dat ik Minister Koen Geens zondag 22 november 2015 nog hoorde zeggen in de Zevende Dag (weet u het nog, 10 dagen na de terreuraanslagen in Parijs): Er is besparingsdrang alom. Er kan nochtans geen justitie en rechtstaat zijn als er niet genoeg middelen zijn voor justitie. Mag ik nog een andere zin citeren die de Minister die dag uitsprak: “Crisissen kunnen vooruitgang provoceren”.

Welnu, juist het werkterrein van Brussel Hoofdstad en haar 35 randgemeenten, kruispunt van culturen zowel qua mensen als ondernemingen, zou extra uitdagend moeten zijn en mensen moeten aantrekken met visie en ambitie, ook in de magistratuur en haar ondersteunende diensten.

- V) Mevrouw de Voorzitter, u pleit voor een gerechtelijk apparaat met maximale efficiëntie aan een zo laag mogelijke kostprijs.

Dat laatste vind ik gevaarlijk. Ik vrees dat kwaliteit dan verdwijnt. Want kwaliteit heeft een prijs, niet alleen financieel.

Een voorbeeld: de Potpourri I en II wetten zweren bij de alleen zetelende rechters, dit is ook een vorm van besparen. Wij advocaten zullen voortaan uitdrukkelijk moeten motiveren waarom we drie rechters raadzaam achten. Ik hoop dat we dit dan ook zullen doen, want om professor Frank Fleerackers, hoogleraar rechten en nu nog lid van de Hoge Raad van Justitie, te citeren in een recent opinieartikel in De Standaard: *“De evenwichtsoefening die rechtspraak is, wordt zeer gediend door de aanwezigheid van drie rechters, die moeten overleggen en desnoods stemmen om tot een besluit te komen.”*

***

Hoewel de advocatuur volop investeert in digitalisering van justitie, hoop ik dat wat ik onze Minister van Justitie hoorde beschrijven als mogelijke interessante vorm van rechtsbedeling, namelijk een volledige computerbehandelde rechtszaak, waar geen fysieke rechter meer aan te pas komt, toekomstmuziek blijft.

Dit is ook geen goede oplossing voor de zogenaamde *small claims*, want ook kleine zaken zijn belangrijk (voor wie met het probleem zit). En er zijn maar al te veel voorbeelden van zaken die nu al niet meer voor een onafhankelijke rechter komen.

Ik hoorde overigens op congressen in het buitenland ook veel reserves hierover.

Anderzijds kan zo'n echt digitaal veilig communicatiekanaal tussen advocaat en justitie een geïnformatiseerde afwikkeling van de procedure

voor de Rechtbank van Koophandel voor niet-betwiste schuldvorderingen perfect mogelijk maken, maar altijd afgesloten door een rechterlijke toetsing. Dan had je nu niet een kwalijk precedent waarbij gerechtsdeurwaarders dreigen de rechter van de kaart te spelen.

- VI) Eerlijkheid gebied mij ook te zeggen dat er op het gebied van de digitalisering van justitie wel één en ander gebeurt. Dit is zelfs een prioriteit voor de Minister van Justitie, of was het althans bij zijn aantreden.

Ook de Orde neemt haar deel van de verantwoordelijkheden op.

Alle Vlaamse balies, dus ook onze eigen Orde, investeren belangrijke sommen in een digitaal platform (DIPLAD) om een veilige en directe connectie mogelijk te maken met justitie, bijvoorbeeld om uw conclusies rechtstreeks vanuit uw kantoorprogramma of een webapplicatie in het dossier van de rechtbank te doen belanden (wat werkelijk minder werk zou zijn voor de griffies) en om langs datzelfde DPA berichten, vonnissen en arresten te ontvangen, of om zonder naar de griffie te gaan een strafdossier te kunnen inzien en te kopiëren. De kost ervan regelt u dan met een elektronische griffiebon, eveneens via dat platform.

Die connectie, de aansluiting van het DPA met justitie, hangt nu af van de Minister van Justitie, die, waar nodig, de Minister van Financiën en Begroting moet overtuigen geld en budgetten te voorzien.

Dit is prioritair, want m.i. ook de enige veilige weg. Ondertussen is het behelpen via e-mailcommunicatie, wat je bezwaarlijk veilig kan noemen, en wat eigenlijk geen werklastermindering is voor de griffies.

Aangezien verschillende magistraten nu per e-mail communiceren, kan eender welke hacker aan belangrijke vonnissen en arresten komen als hij wil. Ziet u het al gebeuren, een ontwerpvonnis in de Aquinozaak dat vóór de uitspraak in de pers lekt? Dat zou pas een bommetje van een media-rel zijn.

Verdere investeringen van de Balies, en dus van de advocaten, zullen nog nodig zijn. Met het grootste aantal advocaten in Vlaanderen is de Nederlandse Orde van Advocaten bij de Balie te Brussel een belangrijke financier. We hebben er dus alle belang bij dat dit digitaal verhaal een *happy end* kent.

Wij hopen dat de overheid door de huidige strijd tegen terrorisme en terreur dit digitale project niet opnieuw op een zijspoor of in de koelkast zet. Het zal alleszins minder kosten dan ieders vingerafdrukken te nemen en te digitaliseren, zoals de laatste dagen zoals door sommigen wordt geopperd.

***

- VII) Ik hoop dat uw pleidooi voor maximale efficiëntie tegen een minimale kostprijs, ook niet betekent dat de toegang tot de rechter verder wordt beperkt.

Voor de modale burger dreigt het gerecht nu al niet toegankelijk te zijn of althans niet meer met de hulp van een goede advocaat. Dit onder andere omdat het hele proces van rechtsbedeling onbetaalbaar is geworden voor wie geen beroep kan doen op gratis rechtsbijstand. Met dank aan o.a. de BTW van 21 procent op advocatendiensten, ook voor particulieren.

De verhoogde rol-en griffierechten zijn een feit. En het argument dat ze tientallen jaren quasi onveranderlijk laag waren, verandert niets aan de vaststelling dat procederen risicovol wordt en enkel nog een kleine groep van financieel slagkrachtigen een procedure zal opstarten en de anderen hun rechten niet meer kunnen of durven uitoefenen.

Weten we hoeveel particulieren zich voortaan zelf verdedigen voor de rechtbank (bv. in politiezaken en voor de vrederechter)? Nochtans zullen magistraten het met mij eens zijn dat een onderneming of een particulier erbij gebaat is om een goede advocaat onder de arm te nemen.

Hoeveel particulieren wagen het zelfs niet meer naar de rechter te stappen – want zij horen en lezen ook wat sommige magistraten en politici verklaren in de pers: voor 4.000,00 € loont het de moeite niet naar de rechtbank te gaan – tenzij u gratis rechtshulp hebt.

Maar niet iedereen is (min-)vermogend. En 4.000 euro is voor de meeste mensen meer dan een maandloon. Als signaal naar malafide verkopers, elektriciens, keukenbouwers, huurders, verhuurders en oplichters kan dit tellen. En gelooft u maar niet dat de alternatieven voor een proces – hoe lovenswaardig ook – altijd zaligmakend of minder duur zijn.

En neen, ik pleit als remedie zeker niet voor een zoveelste verhoging van de inkomensgrenzen om aldus nog meer mensen van pro deo bijstand te laten genieten, want dan maak je van gratis kwaliteitsvolle juridische bijstand voor minvermogenden een farce. Want noch de Belgische, noch de Europese, noch de overzeese overheid heeft daar, meer dan waarschijnlijk, de financiële middelen voor over en ik geloof niet in goede bijstand voor een habbekrats.

Ik geloof persoonlijk wél dat een breed gepromote rechtsbijstandsverzekering, gekoppeld aan een fiscale aftrekbaarheid, een deel van de oplossing kan zijn voor juridische dienstverlening door advocaten aan particulieren. Op voorwaarde dat die verzekering een ernstige dekking biedt voor de meest voorkomende geschillen én er van bij het begin van het conflict plaats is voor de advocaat, die door de verzekerde vrij kan gekozen worden, niet alleen om te pleiten maar ook voor advies, bemiddeling of arbitrage.

Dat is ook één van de pistes die de Minister van Justitie bewandelt en voorwerp van gesprekken met de Orde van Vlaamse Balies, Avocats.be en vertegenwoordigers van de verzekeringswereld. Richting Duitsland kijken voor die formules, met goede ereloonafspraken voor de diensten, kan waarschijnlijk geen kwaad.

- VIII) Mag ik tot slot uw aandacht voor wat de actualiteit prioritair blijft beheersen: de vluchtelingen crisis en een aantal gevolgen ervan die ons als advocaten ter harte zouden moeten gaan.

Wij mogen niet denken dat onze democratie vanzelfsprekend is én een definitieve verworvenheid is. Ik hoorde op Valentijnsdag een interessant interview in het programma Touché. Friedl Lesage interviewde een Belgisch Poolse filosofe, Alicja Gescinska, 35 jaar jong. Zij benadrukte terecht dat wie nu in West-Europa en de Verenigde Staten leeft, de democratie altijd heeft gekend, maar dat de grondvesten ervan vrij vlug met een aantal ingrepen aangetast kunnen worden.

Wij advocaten moeten hiervoor waakzaam zijn en dit individueel en collectief bekampen.

Als de media mij contacteren omdat de Staatssecretaris voor Asiel en Migratie hekelt dat advocaten cliënten “ronselen” in de buurt van de Dienst Vreemdelingenzaken en als die journalisten eerder willen weten welke advocaten dit zijn en of ik hiervoor al tuchtonderzoeken tegen hen heb geopend, eerder dan te vragen of een asielzoeker ook recht heeft op juridische bijstand, vind ik dat op zijn minst zorgwekkend.

Als ik hierover als Stafhouder ook een brief krijg van de directie van de Dienst Vreemdelingenzaken, dan herinner ik er hem aan dat asielzoekers in ons land recht hebben op juridische bijstand, ook diegenen die uiteindelijk geen verblijfsstatuut zullen krijgen. De DVZ weet dit uiteraard. Ik liet overigens een goed interview van de topman van DVZ hierover horen tijdens een infovergadering voor onze advocaten.

Het is hallucinant om op vrijdag 12 februari in het radionieuws te moeten horen dat de bisschop van Brugge de overheid - (nochtans is hun burgemeester advocaat en jarenlang als politicus lid van de Kamercommissie Justitie geweest) - erop moeten wijzen dat ervoor zorgen dat asielzoekers juridische informatie en hulp krijgen, niet illegaal of verdacht is, maar een fundamenteel recht. Of dat de Stafhouder van Antwerpen uitdrukkelijk moet bevestigen dat het niet humaan en redelijk is om hun spullen in de vuilnisbak te kieperen.

Het is beangstigend om te horen dat tijdens de jaarlijkse Presidentsconferenz in Wenen, waar een aantal voorzitters van de nationale advocatenordes en een aantal stafhouders en dekens van lokale balies

worden uitgenodigd rond een belangrijk centraal thema, één van de gastsprekers een discours van onverdraagzaamheid hield. Gelukkig zorgden sprekers voor en na voor een tegenoffensief.

Maar laat ik ook een positieve noot horen:

Het is bemoedigend vast te stellen dat jonge confraters van onze Orde, - ook één van mijn kantoorgenoten Joy Moens hier aanwezig - zich inzetten als voogd voor niet-begeleide minderjarigen.

Of dat Mr. Coralie Bourgeois, verleden jaar vertegenwoordigster van de stagairs, samen met een aantal andere vrijwilligers, een sectie eerstelijns hulp voor asielzoekers bemant.

Of dat zovelen belangstelling toonden voor de extra cursussen die we hebben georganiseerd over de asielprocedure, en naar ik hoop niet alleen voor de punten permanente vorming.

Dank ook aan Mr. Gerrit Klapwijk, hoofd van de sectie vreemdelingenrecht, die samen met Mr. Bruno de Vuyst en Mr. Luc Denys zorgde voor een korte infotekst in het Engels en in het Arabisch met eerstelijnsinformatie voor asielzoekers.

IMPORTANT INFORMATION FOR ASYLUM SEEKERS

معلومات هامة لطالبي اللجوء

1. Registration

تسجيل

Upon registration of your asylum application, you will receive a document called "Annex 26". If you reside in a reception centre, make sure that this Annex is faxed or scanned to BJB@baliebrussel.be, fax 025198431 for Dutch language procedures. Similarly, contact the BAJ for French language procedures.

2. Procedures in Dutch and French

لقد تم مع إجراءات بلغة الهولندية و

As from registration, your application will be dealt with in Dutch or French. The reason has to do with the linguistic structure of Belgium.

معلومات هامة لطالبي اللجوء

1. التسجيل

بعد تقديم طلب اللجوء الخاص بك، فسوف تتسلم وثيقة تسمى "الملحق 26". وإذا كنت موجودا في مركز الاستقبال، فتأكد من إرسال هذا الملحق بالفاكس أو مسحه ضوئيا وإرساله إلى BJB@baliebrussel.be، الفاكس: 025198431 للإجراءات باللغة الهولندية. وبالمثل، اتصل ب BAJ للإجراءات باللغة الفرنسية.

2. الإجراءات باللغة الهولندية والفرنسية

بمجرد التسجيل، سيتم النظر طلبك باللغة الهولندية أو الفرنسية. والسبب يعود للغة المستخدمة في بلجيكا، وليس لك.

Ook in tijden van een niet aflatende stroom van vluchtelingen en angst voor terreur, hoop ik dat wij advocaten individueel en met de Balie, de Orde van Vlaamse balies, avocats.be en de CCBE, blijven hameren op tegensprekelijke procesvoering, garanties voor rechten van verdediging en echte fundamentele rechtsbeginselen, zoals recht op privacy.

De Orde van Vlaamse Balies, die de gesprekspartner is van de overheid en die de wetgeving screent aan de hand van die basiswaarden, heeft een belangrijke taak op dat vlak. Ongeveer 80 jaar geleden heeft heel Europa, en bij uitbreiding de wereld, ondervonden hoe vlug de wetgeving en de rechtspraak naar de hand van een dictatoriaal onmenselijk regime kan worden gezet.

Ik begrijp en ben van mening dat discretie meestal essentieel is om krachtig te kunnen lobbyen, maar als het gaat om fundamentele rechtsbeginselen, moet het debat luid en duidelijk én publiek gevoerd worden, dus ook in de media.

Mijnheer de Voorzitter, u weet hoezeer ik de OVB belangrijk vind en verdedig. Ik weet ook uit ervaring hoe moeilijk het is om mediaruimte te krijgen als zogenaamde institutionele woordvoerder. Media houden nu eenmaal meer van fotogenieke vedette-advocaten die hapklare controversiële quotes debiteren.

Principes die we quasi-heilig achten, sneuvelen – soms onder invloed van veranderende maatschappelijke opvattingen – maar vaker door die niets ontziende besparingsdrang en angst voor terreur en het vreemde.

Strafrechtspecialisten vertellen mij – hoewel ze het onderling niet altijd eens zijn – dat de Potpourri II bepalingen bevat die ten koste gaan van de rechten van verdediging.

Ik zou u dus willen horen, meer dan nu het geval is, bijvoorbeeld over de plannen tot verlenging van de voorhechtenis, gebruik van bijzondere opsporings- en inlichtingenmethodes die de preventie van en de strijd tegen terreur niet altijd rechtvaardigt, over bepaalde maatregelen tegen oorlogsvluchtelingen.

Wij willen hier in Europa geen nieuw Guantanamo en uitzonderingswetten met alles wat daarmee samenhangt.

Er wordt regelmatig gezegd en geschreven dat één van de voornaamste objectieven van een terroristische organisatie is om de *rule of law* te vernietigen. Als wij die *rule of law* niet zelf bewaken, dan bieden wij hem wel aan op een plateau.

En de advocaten gaan er prat op de bewaker te zijn van die *rule of law*.

Brussel, 4 maart 2016